

रामस्य दायितं शिष्यं जामदग्न्यस्य पाण्डव ॥ आधारं सर्वविद्यानां तस्मिन् मनसागतः ॥ १८ ॥ सहिभूतं भविष्यच्च भवच्च भरतर्षभ ॥ वेत्ति धर्मविदां श्रेष्ठं तस्मिन् मनसागतः ॥ १९ ॥ तस्मिन् हि पुरुषव्याघ्रे कर्मभिः स्वैर्दिवंगते ॥ भविष्यति महीपार्थ नष्टचंद्रे वशर्वरी ॥ २० ॥ तद्युधिष्ठिरगांगेयं भीष्मं भीमपराक्रमं ॥ अभिगम्यो पसंगृह्य पृच्छयस्ते मनोगतं ॥ २१ ॥ चातुर्विद्यं चातुर्होत्रं चातुराश्रम्य मेव च ॥ राजधर्मांश्च निखिलान् पृच्छेन्नं पृथिवीपते ॥ २२ ॥ तस्मिन् न स्तमिते भीष्मे कौरवाणां धुरंधरे ॥ ज्ञानान्यस्तंगमिष्यति तस्मात्त्वांचोदयाम्यहं ॥ २३ ॥ तच्छ्रुत्वा वासुदेवस्य तथ्यं वचनमुत्तमं ॥ साश्रुकंठः स धर्मज्ञो जनार्दनमुवाच ह ॥ २४ ॥ यद्वा वानाह भीष्मस्य प्रभावं प्रतिमाधव ॥ तथा तन्नात्र संदेहो विद्यते मम माधव ॥ २५ ॥ महाभाग्यं च भीष्मस्य प्रभावश्च महाद्युते ॥ श्रुतं मया कथयतां ब्राह्मणानां महात्मनां ॥ २६ ॥ भवांश्च कर्ता लोकानां यद्वीत्यरिसूदन ॥ तथा तदनभिध्येयं वाक्यं यादव नंदन ॥ २७ ॥ यदित्वनुग्रहवती बुद्धिस्ते मयि माधव ॥ त्वामग्रतः पुरस्कृत्य भीष्मं यास्यामहे वयं ॥ २८ ॥ आवृत्ते भगवत्यर्के सहिलोकान् गमिष्यति ॥ त्वदर्शनं महाबाहो तस्मादर्हति कौरवः ॥ २९ ॥ तव चाग्रस्य देवस्य क्षरस्यैवाक्षरस्य च ॥ दर्शनं त्वस्य लाभः स्यात्त्वं हि ब्रह्ममयो निधिः ॥ ३० ॥ वैशंपायन उवाच ॥ श्रुत्वैवं धर्मराजस्य वचनं मधुसूदनः ॥ पार्श्वस्थं सात्यकिं प्राहरथो मे युज्यतामिति ॥ ३१ ॥ सात्यकिस्त्वाशुनि क्रम्य केशवस्य समीपतः ॥ दारुकं प्राह कृष्णस्य युज्यतां रथ इत्युत ॥ ३२ ॥ स सात्यकेराशुवचो निशम्य रथोत्तमं कांचनभूषितांगं ॥ मसारगल्वर्कमयैर्विभंगैर्विभूषितं हेमनिबद्धचक्रं ॥ ३३ ॥ दिवाकरांशुप्रभमाशुगामिनं विचित्रनामणिभूषितांतरं ॥ नवोदितं सूर्यमिव प्रतापिनं विचित्रताक्ष्यध्वजिनं पताकिनं ॥ ३४ ॥ सुग्रीवशैव्यप्रमुखैर्वराश्वैर्मनोजवैः कांचनभूषितांगैः ॥ संयुक्तमावेदयदच्युताय कृतांजलिर्दारुको राजसिंहः ॥ ३५ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांतिपर्वणिराजधर्मानुशासनपर्वणि महापुरुषस्तवेषट्चत्वारिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ४६ ॥ ॥ ७३ ॥ जनमेजय उवाच ॥ शरतल्पे शयानस्तु भरतानां पितामहः ॥ कथमुत्सृष्टवान् देहं कंच योगमधारयत् ॥ १ ॥ वैशंपायन उवाच ॥ शृणुष्वावहितो राजन् शुचिर्भूत्वा समाहितः ॥ भीष्मस्य कुरुशार्दूलदेहोत्सर्गं महात्मनः ॥ २ ॥

॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ स इति मसारगल्वर्कमयैर्विभंगैः मसारोमरकतमणिः गलुश्चंद्रकांतः अर्कः सूर्यकांतः तन्मयैः विभंगैः विस्तरैः विटंकैरिति पाठेष्वपवेशनस्थानैः ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ इति शांतिपर्वणिराजधर्मानुशासनपर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपेषट्चत्वारिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ४६ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ शरतल्पे इति ॥ १ ॥ २ ॥